

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Zaupajmo v sebe!

Mala antanta, slovensko povedano: Mala zveza (Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija) se imenuje tako, da se razlikuje od nekdanje Velike antante ali Velike zveze, ki so jo velesile sklenile v medsebojno podporo osobito za časa svetovne vojne. Ako je bila medsebojna podpora namen Velike antante, je tem bolj svrha Male zveze. Države, združene v tej zvezi, bi vsaka sama sebe bile prešibke za uspešen nastop na pozorišču mednarodne politike. Če pa podprejo druga drugo, pridobijo na moči in odpornosti ne samo vse skupaj, marveč tudi vsaka posebej.

O velikem pomenu in o lepi bodočnosti Male antante je čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš, vodilna osebnost te zveze, v praškem parlamentu 25. aprila rekel sledeče:

»Boj za zedinjenje Poljakov, Čehoslovakov, Rumunov in Jugoslovancev v novi povojni Evropi mora biti za vsako ceno dobojevan, in katerakoli velesila bi se postavila proti temu razvoju, bi povzročila nov evropski požar. Poljska in države Male antante so najlepši primer tvoreče se nove Evrope. Na mesto stare habsburške monarhije je zrastel nov politični činitelj, čigar politična, gospodarska in kulturna sila se ne bo dala več dolgo omalovaževati. Gre tu za veliko ozemlje z velikanskimi razvojnimi možnostmi, z velikim prirodnim bogastvom in s skoro 50 milijoni prebivalcev. To ozemlje, ki ima važno zemljepisno lego, se stika s prijateljsko Poljsko, s katero nobena izmed držav Male antante nima nikakega spora. Za to se nadajamo, da bo mogoče navezati z njo še tesnejše sodelovanje nego je današnje. Ne spuščam se v domnevanja, moram pa reči, da se zunanja politika ne dela od dne do dne, od leta do leta, marveč za cela desetletja naprej. Pri tem pa se moramo spomniti, da bo imela Čehoslovaška čez 30 do 40 let najmanj 20 milijonov prebivalcev; v isti dobi bo Rumunska dosegla 24 milijonov, Jugoslavija pa tudi 20 milijonov prebivalcev. To ne bodo več male države in to pomeni za nas, da bo iz naše zgodovine in iz naših političnih računov izginila beseda o vprašanju malega naroda in da bo strah za našo bodočnost končno veljavno izginil spričo gotovosti in trdnosti naše narodne in državne zgradbe. Ne zahtevamo in nismo zahtevali mesta velesil v evropski politiki. Tak položaj si vsaka velika država ali zveza držav izsili s svojo politiko, svojo važnostjo, močjo, boga-

stvom in kulturno silo, nikakor pa ne z izjavami in diplomatskimi akti. Zavedamo se svoje sile in svojih nedostatkov, spoznavamo pa popolnoma, da imajo velesile v evropski politiki večje dolžnosti, večje odgovornosti in s tem tudi več vpliva in močnejši položaj. Ako je pa svetovni tisk sam od sebe govoril o »peti velesili« po podpisu dogovora Male antante, je v tem izražena enostavno velika resnica: države Male antante kot celota predstavljajo razsežno skupino, ogromno po prebivalstvu in ozemlju, in te tri države so z vidika mednarodnega prava enakopravni činitelji z vsako državo in tudi z vsako velesilo. Zato ne priznavajo in ne poznajo nad seboj nobene druge avtoritete razen Zveze narodov, dokler bo ta postopala strogo po duhu in po postopku svojih današnjih pravil, na katera je poleg drugih držav pristala tudi Mala antanta.

O reviziji je dr. Beneš tako-le opredelil svoje stališče: »Nade, ki so nastale v nekaterih državah glede pogodbe o direktoriju četvorice (Anglije, Francije, Nemčije in Italije), se ne bodo in se ne morejo izpolniti. Pri tem se misli zlasti na meje Poljske in na meje Male antante proti Madžarski.

Kaj sta dosegla angleški in francoski ministrski predsednik v Washingtonu? Razgovori med ameriškim predsednikom Rooseveltom, angleškim ter francoskim ministrskim predsednikom v Washingtonu so zaključeni in se je visoka gospoda razšla. Zaključek washingtonskih razgovorov je ta, da bo sklicana svetovna gospodarska konferenca v London dne 12. junija. Računajo, da se bo udeležilo londonske konference 60 držav s 3000 odposlancev, ki bodo zborovali do septembra. Pripravljalni odbor bo razposlal v maju povabila. — Roosevelt je najbrž dal zagotovilo, da bo obrok plačila vojnih dolgov, ki zapade dne 15. junija, odgoden. — Kakor poročajo dobro poučeni krogi, so predsednik Roosevelt, Macdonald in Herriot na skupnem sestanku govorili tudi o načrtu revizije (spremembe) mirovnih pogodb. Macdonald se je končno sporazumel z Rooseveltom in Herriotom, da zahtevajo

Države Male antante si ne bodo dale dopasti, da bi druge države ne glede na to, pa čeprav velesile, odločale o njihovem ozemlju. Dr. Beneš je izjavil g. Simonu, britanskemu zunanjemu ministru, da mora vsakdo, ki bi hotel izsiliti izpremembo čehoslovaških mej, sam priti po ta ozemlja. Čehoslovaška država vztraja pri svojih mejah, ker jih smatra v današnjih razmerah kot pravične. Nobena izprememba ne bi odstranila morebitne pomanjkljivosti in nezadovoljnosti, temveč bi jih samo prenesla v druge tabore, tako da bi borba trajala dalje. Izprememba meja bi bila le mogoča z direktnim sporazumom med udeleženi državami, morda z uporabo člena 19 pogodbe o Zvezi narodov. Čehoslovaška zastopa v vprašanju revizije načelo direktnega sporazuma s sosedi. Ako bi bila mogoča kaka majhna izprememba, se mora ta izvršiti le pod naslednjimi pogoji: Izprememba se ne more izvršiti z zunanjim pritiskom, temveč mora iti le za prostovoljen dogovor na podlagi ustavnega prava dotične države. Dalje more priti do takega dogovora samo v ozračju mirnega sodelovanja brez terorja ali pritiska. Končno pridejo v poštev samo enakovredne odškodnine, tako da bi se očuvali interesi obeh delov.

splošne mednarodne koristi, naj se vprašanje o reviziji mirovnih pogodb kot docela neumestno spravi z dnevnega reda mednarodnih političnih govorov in pogajanj.

Novega predsednika poljske republike bodo volili dne 8. maja.

Pomirjenje na Daljnem vzhodu. Japonci in Kitajci so se baje sporazumeli, ker je Kitajska izrazila voljo, da prizna Mandžurijo, ki je sicer po imenu samostojna država, vendar v istini popolnoma pod japonskim klobukom; nadalje se odreče Džeholu in bi tvoril mejo kitajski zid. Na obeh straneh kitajskega zidu je določena posebna cونا, ki ne bo od nobene strani vojaško zasledena, široka bo 120 milj, dolga pa 300 milj.

Napete razmere med Japonci in Rusi na Daljnem vzhodu. Zgoraj poročamo, kako bi se naj bili pomirili Kitajci in Japonci. Koj po sporazumu so začeli Japonci pošiljati svoje čete na mandžursko-rusko mejo, ker se hočejo popolnoma polastiti vzhodno-kitajske železnice in če ne bo šlo mirnim putem, bo prišlo med ruskimi sovjeti in Japonci do oboroženega obračuna.